

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 20/2019-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom Mgr. Drahoslavom Potočekom, advokátska kancelária, Čajakova 5, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 138/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 138/2011.

2. Zo sťažnosti najmä vyplynulo:

«1. Sťažovateľka napáda postup porušovateľa v konaní pod sp. zn. 37 C/138/2011, lebo v jeho priebehu boli porušené jej základné práva, ktoré zaručuje čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky „Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.“

Ústavné a základné právo bolo porušené tým, že porušovateľ nedodrжал procesný postup a v priebehu 27 mesiacov nedoručil sťažovateľke rozsudok zo dňa 16.6.2016 č.k. 37 C/138/2011-569.

2. Sťažovateľka žalobou zo dňa 01.06.2010 sa domáhala rozhodnutia všeobecného súdu o priznaní za absolútne neplatné zmluvy o postúpení pohľadávok z neexistujúcej zmenky, vo veci falšovania, ktorej v súbehu s podvodom Úrad Špeciálnej prokuratúry obžaloval P. T. a J. Š. pred Špecializovaným trestným súdom.

Súvisiaca trestná vec sp. zn. BB-4T/32/13 nie je doposiaľ právoplatne ukončená a je vedená pred Najvyšším súdom SR...

3. Sťažovateľka písomným podaním zo dňa 17.6.2016 oznámila porušovateľovi, že došlo k vypovedaniu plnej moci právnej zástupkyňi a zároveň žiadala doručiť rozsudok spolu s úradným prekladom do jej materinského jazyka. (č. l.- 562 súdneho por.).

Dňa 16.6.2016 porušovateľ formalistickým rozsudkom zamietol žalobu sťažovateľky z 01.06.2010 (žalobkyňa 1. pred porušovateľom) a jej manžela (žalobca 2.).

V priebehu 27 mesiacov porušovateľ nedoručil sťažovateľke rozsudok zo dňa 16.6.2016 č. k. 37 C/138/2011-569 s úradným prekladom, čím dlhodobo a na neprimeranú lehotu vylúčil sťažovateľku z právneho úkonu odvolania, a zároveň znemožnil aby odvolací súd včasne konal, čím súd prehľbil pretrvávajúci stav právnej neistoty sťažovateľky.

Dňa 10. septembra 2018 porušovateľ doručil sťažovateľke rozsudok spolu s úradným prekladom, k čomu došlo až po usmernení Krajským súdom v Košiciach, ktorý zistil, že nie sú dané podmienky na vecné prejednanie a rozhodnutie odvolania žalobcu 2. z dôvodu predčasne predloženej veci (Uznesenie KS v KE z 29.05.2018)...

4. Nedoručenie v priebehu 27 mesiacov zo dňa vydania rozsudku, podľa procesného a ústavného práva sťažovateľky sa javí, ako postup vyznačujúci sa pretrvávajúcimi neprimeranými prietahmi, čím porušovateľ prehľbil pretrvávajúci stav právnej neistoty sťažovateľky a porušil jej právo na súdnu ochranu, ktoré predpokladá aj kvalitu súdnych procesných postupov.

Podľa názoru sťažovateľky je ústavne neudržateľným to, že porušovateľ nekonal vo veci bez zbytočných prieťahov aby jej stav právnej neistoty bol odstránený, čo nie je v súlade so zásadou právneho štátu.

V súlade s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu (I. ÚS 242/2015-39) „... účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Tato povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 O.s.p., ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná.“

5. Sťažovateľka navrhuje, aby Ústavný súd najprv vydal toto uznesenie

Ústavný súd Slovenskej republiky prijíma ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] [REDAKČIA], bytom [REDAKČIA], na ďalšie konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.

Pre prípad, že Ústavný súd prijme sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie, tak sťažovateľka navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal tento Nález

1. Základné právo [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu KE I v konaní pod sp. zn. 37 C/138/2011, porušené bolo.

2. [REDAKČIA] Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1.500 Eur (slovom: tisíc päťsto Eur), ktoré je jej Okresný súd KE I povinný vyplatiť v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

3. Okresný súd KE I je povinný zaplatiť [REDAKČIA] do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu náhradu trov právneho zastúpenia v sume € 325,42 eur § 11 ods. 3 x 2 a § 16 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z.z. na účet advokáta Mgr. Drahoslav Potoček, Čajakova 5, 040 01 Košice.

Dôvody pre ktoré sťažovateľka požaduje finančné zadostučinenie. Sťažovateľka je toho názoru, že v dôsledku porušovania jej práv zaručených Ústavou a „Dohovorom“ a neefektívneho konania porušovateľa, ktorý neposkytol jej včasnú a účinnú súdnu ochranu, má popri rozhodnutí v zmysle podanej sťažnosti právo na primerané finančné

zadosťučinenie, tak ako ho v petite požaduje. Je to tak predovšetkým preto, že neústavné konanie porušovateľa donútilo účastníka konania k zažívaniu stresu, nervozity, poníženia, očakávaní, dodatočným stretnutiam s právnikmi, úradnými osobami, čo priviedlo k morálnym a finančným ujám v dôsledku pretrvávajúcej právnej neistoty...»

II.

3. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

4. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05).

5. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 138/2011 tým, že „porušovateľ nedodrжал procesný postup a v priebehu 27 mesiacov nedoručil sťažovateľke rozsudok zo dňa 16.6.2016 č.k. 37 C/138/2011-569“. Zo samotnej sťažnosti tiež vyplýva, že „Dňa 10. septembra 2018 porušovateľ doručil sťažovateľke rozsudok spolu s úradným prekladom“.

6. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

7. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Zo sťažnosti vyplýva, že prieťahy s doručovaním rozsudku okresného súdu č. k. 37 C 138/2011-569 zo 16. júna 2016 boli odstránené doručením tohto rozhodnutia sťažovateľke 10. septembra 2018. Sťažovateľka sa napriek tomu na ústavný súd obrátila so svojou sťažnosťou až podaním z 22. septembra 2018, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý sťažovateľka označila za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jej sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a na to, že sťažovateľka sa v predmetnej veci domáhala ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, keď označený dôvod prietáhov už odpadol, teda pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená jej právna neistota, bolo treba jej sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

8. Okrem uvedeného podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi prvostupňového súdu (napr. IV. ÚS 93/2012).

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v spojení so zákonom o súdoch a zákonom č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej

len „zákon o sudcoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona o sudcoch, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľka, ktorá je kvalifikovane právne zastúpená, sťažnosť na prietahy v konaní (nedoručenie rozsudku) nepodala a ani netvrdí, že ju nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu jej sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd, opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04), dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľky priznaného jej podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jej sťažnosť odmietnuť aj z dôvodu neprípustnosti.

9. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2019